

Slip

Sammenslutningen
Den Frie Udstillings
forårsudstilling, 'Fri kunst,
frie børn', er en følsom,
surreel og skrøbelig
undersøgelse af
forholdet mellem
barndom og frihed.

MATHIAS KRYGER

Fri kunst, frie børn – Den Frie Udstilling
2018. Den Frie, Østø Plads 1, København.
Til 10. juni

Omtrent på det tidspunkt, hvor
kunsten blev fri, blev børnene det
også.

Jean-Jacques Rousseaus ideer
om menneskets iboende godhed
– og dermed også værdien af den natu-
rlighed, han forbandt med barndommen
– har siden 1700-tallet været afgørende
for vores forståelse af det frie barneliv.

Udstillingen 'Fri Kunst, frie børn' – der
er kunstnersammenslutningens Den
Fries eksperiment udi en tematisk kura-
tering – er derfor et spændstigt argu-
ment for forestillingen om frihed som
værende bundet til både børnene og til
kunsten, og også hvordan de er bundet
sammen.

Udstillingen igennem støder man ind
i J.F. Willumsen, en af kunstnersammen-
slutningen Den Fries fædre, som blandt
andet i et værk med titlen 'Mor og datter
i tre alderstrin. Legen i naturen' fra om-
trænt århundredskiftet har arbejdet
med det rousseauske tema.

De udstillede Willumsen-billeder er
skitser og forstudier i flere stadier af bil-
ledet, der nok på grund af denne til-
stand af ufærdighed fremstår som lidt
weird Giorgio de Chirico-agtig surrealis-
me. Ikke blot Willumsens genfærd går
igen, også Storm P. og Wilhelm Freddie
er her.

Derudover har udstillingens to kura-
terende sammenslutningsmedlemmer,
kunstnerne Lars Bent Pedersen og Søren
Jensen, været i sammenslutningens
medlemmers gemmer og fundet tema-
tisk egnet materiale: Bjørn Nørgaard
med en guldbamse på vinrød piedestal.
Hein Heinsen med en genoplivning af et
gammelt værk, der i to tekstbannere op-
daterer den revselsesret-bekymrede sæt-
ning 'De slår deres barn med for stort ki-

VOKSENSTØRRELSE. Peter Holst Henkels værk 'Voksenhed forklaret for børn' fra 2018 er en gigantisk stol med en lige så gigantisk jakke
hængende over stoleryggen. På jakken er printet fotos af hænder, som enten beskytter eller afstraffer. Foto: Anders Sune Berg

barnet fri

FAKTA

Den Frie Udstilling

Sammenslutningen Den Frie Udstilling blev stiftet i 1891 i protest mod Charlottenborgs censurerede forårsudstilling og med forbillede i den franske Salon des Refusés.

J.F. Willumsen var blandt stifterne og har tegnet det hus, som Den Frie ejer og til dato udstiller i. Siden begyndelsen har sammenslutningen hvert år afholdt en årlig forårsudstilling med deltagelse af sammenslutningens medlemmer og inviterede gæsteudstillere.

Sammenslutningen tæller blandt andre Bjørn Nørgaard, Lea Porsager, Mette Winckelmann, Pia Rønnicke, Henrik Plenge Jakobsen, Henriette Heise, Jytte Høy og Hein Heinsen.

lotryk' fra 1968 til en iPad-pædagogisk aktuel versionering med ordlyden 'De har overladt deres barn til algoritmer'. Og Henrik Plenge Jakobsens legendariske 'Laughing Gas House for Children' (1998) – et plastiklegethus med tilførsel af lattergas.

Disse værker er præsenteret i små grupperinger i ægte børnehøjde på europallegodier med skillevægge, hvor jeg mener at kunne spore især Søren Jenssens æstetik – et sted mellem cirkus og kommunal institutionsvirkelighed.

Skillevæggene er malet i primærfarver, og denne anmelders barndoms børnehaveliv med voksduge, hybensuppe og tvebakker kryber frem fra fortæringens dyb: Gul Stue, Rød Stue, Grøn Stue, Blå Stue.

OG DET ER den barndomstematiserede udstillings mest pirrende egenskab: at den kan krybe ind i den voksnes barndomserindringer. Kristine Kemp gør det med sin sammenstilling af objekter, 'Uden titel' (2018), med røde institutionsmøbler, Alvar Aaltos lave skrivebord og lille stol. På bordet står en malet gipsplade med aftrykket af en barnehånd,

LEGETØJ. Udstillingen har Fætter BR-stemning over sig med sine grupperinger af værker i ægte børnehøjde. (billedet til venstre). På billedet til højre ses Henrik Plenge Jakobsens 20 år gamle værk 'Laughing Gas House for Children', et legethus med tilførsel af lattergas.

Foto: Anders Sune Berg

og på bordet ligger et hæfte, hvor ordene 'Learning the rules of the game' står skrevet med håndskrift.

Værket aktualiserer udstillingens argument om barnelivet som noget værdifuldt – gedigent design til børn fra Aalto og det værdifulde i at gemme på barnets aftryk i gipsen – men også om den svære balance mellem kærlighed og afrettelse: Sæt dig ned, og få så fingrene ned i den gips! Lær livets regler, også kunstens, velsagtens.

ERINDRINGEN OM en skala i børnehøjde er udgangspunktet for Peter Holst Henkels gigantiske stol med en lige så gigantisk skræddersyet jakke hængende over stoleryggen. På jakken er printet fotos af hænder omvundet med elastikker. Hænder, som beskytter eller afstraffer eller ikke rigtig kan finde ud af nogen af delene.

Op i Maria Finns værker, 'Mønstre i mindet' og 'Transformerende mønstre' fra henholdsvis 2015 og 2018, trækkes man helt ind i barnets øje og ind i nærheden til mønstrede detaljer i sengetøj, et tapet, dugen eller lignende. Barndommen er fuld af dette mønstrede interør, som en hel verden at falde ind i.

Og sådan er udstillingen ansporet af erindringsmæssige og til dels surrealistiske sammenstillinger.

I hvert fald hvad en del af udstillingens bidrag angår. Frihed skal nemlig være frihed, og sammenslutningens medlemmer har frit kunnet vælge temaet eller egne veje. Derfor falder også en del af værkerne uden for børnetemaet og vel derfor i frihedens spor i stedet.

Det er blandt andet blevet til en sal med en umiddelbart lidt mere voksen fornemmelse. Simon Starling, Ebbe Stub Vittrup og andre mere kryptisk konceptuelle værker, der på en måde kommer til at repræsentere den grad af uforståelighed og mystik, som voksenlivet er for det barn, der ser på dette fra sit eget undersøgende frøperspektiv.

Og det er denne meget sparsomt formidlede udstillings mest mærkværdige kvalitet. At den på en hypnotiserende måde kan transportere den voksne tilbage til et frøperspektiv og til et sted i nogle ellers delvis fortængte erindringsspor.

Og kan minde om, at barndommen langt fra er fri.

mathias.kryger@pol.dk